

Synagoga Postępowa

2010-07-23

Ulica Miodowa 24

Synagoga Postępowa, czyli tzw. Tempel (niem. "świątynia") zbudowana została w latach 1860-62 według projektu Ignacego Hercoka. Do wybuchu II wojny światowej była to świątynia Żydów postępowych, tzn. skłaniających się ku asymilacji kulturowej. Nabożeństwa w Tempelu odbywały się według zasad zreformowanej w XIX w. liturgii, a formalnie bliższe były raczej nabożeństwom w świątyniach chrześcijańskich niż nabożeństwom w tradycyjnych bożnicach. Obok kantora i chóru (w okresie międzywojennym śpiewały w nim także kobiety) w Tempelu wprowadzono cotygodniowe kazania, wygłaszane przez kaznodziejów z wykształceniem akademickim. Najwybitniejszym z kaznodziejów tej świątyni był dr Ozjasz Thon (1870 - 1936).

W 1 połowie lat 90. XIX w. bożnica została poddana szeroko zakrojonej przebudowie według projektów Beniamina Torbego, w wyniku której uzyskała swój dzisiejszy charakter eklektyczny z dominacją elementów neoromańskich. Charakterystyczna, trójosiowa fasada bożnicy ma analogie w rozwiązaniach fasad bożnic niemieckich wzniesionych około 1860 r.

W wystroju wnętrza uwagę zwraca arka z marmuru karraryjskiego umieszczona w absydzie, dekoracja malarska i sztukatorska, a także witraże, wprowadzane sukcesywnie od 1894 r.

Dzisiejsza bryła synagogi ukształtowana została ostatecznie w 1924 r., kiedy to dobudowane zostały parterowe nawy boczne, krótsze od starego korpusu bożnicy.

W okresie okupacji niemieckiej w Krakowie w latach 1939-45 w Tempelu urządzono magazyn, a w nawie północnej stajnię dla koni. Tuż po zakończeniu II wojny światowej w bożnicy ponownie odbywały się nabożeństwa. Obok postępowych, modlili się w niej również tradycjoniści, w związku z czym do wnętrza modlitewni wprowadzono dzisiejszą bimę.

W latach 1995 - 2000 synagoga została gruntownie odnowiona.